

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	08.06.2018
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.07.2020
Avaldamismärge:	RT I, 05.06.2018, 7

Välisriigi haridust tõendavate dokumentide hindamise ja akadeemilise tunnustamise ning välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni nimetuse kasutamise tingimused ja kord

Vastu võetud 06.04.2006 nr 89
 RT I 2006, 16, 130
 jõustumine 16.04.2006

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
18.12.2008	RT I 2009, 2, 7	09.01.2009
26.05.2011	RT I, 28.05.2011, 6	31.05.2011
31.05.2018	RT I, 05.06.2018, 4	08.06.2018

Määrus kehtestatakse «Eesti Vabariigi haridusseaduse» § 28¹ lõike 2 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse välisriigi haridust tõendavate dokumentide Eesti õigusaktides nimetatud haridustasemetele ja kõrgharidusastmetele, s.o välisriigi ja piiriüleste kvalifikatsioonide Eesti kvalifikatsioonidele vastavuse hindamise ja akadeemilise tunnustamise ning antud kvalifikatsioonide nimetuste Eestis kasutamise tingimused ja kord.

(2) Enne 20. augustit 1991. a antud NSV Liidu kvalifikatsioonide hindamisel ja Eesti kvalifikatsioonidele vastavuse määramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 6. juuni 2005. a määrusest nr 120 «Eesti Vabariigi kvalifikatsioonide ja enne 20. augustit 1991. a antud endise NSV Liidu kvalifikatsioonide vastavus».

§ 2. Mõisted

Määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

1) asukohariik – välisriik, kelle haridussüsteemi kohaselt on antud välisriigi või piiriülene kvalifikatsioon või läbitud õppeperiood; riikide haridussüsteemidest sõltumatu piiriülese õppe korral välisriik, kelle territooriumil on antud piiriülene kvalifikatsioon või läbitud piiriülene õppeperiood;

2) välisriigi kvalifikatsioon (*foreign qualification*) – õppekava läbimist kinnitav ja dokumendiga tõendatud akadeemiline kraad, tiitel, nimetus, diplom või muu tunnistus, mille on andnud selleks pädev asutus õppekava kohaselt, mida välisriik peab oma haridussüsteemi osaks, ja millel on pädeva asutuse tunnustus asukohariigis;

3) piiriülene õpe (*transnational education*) – õpe (sealhulgas kaugõpe), mille puhul õppur asub ühes ning kvalifikatsiooni andev õppeasutus teises riigis; õppekava, mille kohaselt piiriülest õpet läbi viiakse, ei pea kuuluma selle riigi haridussüsteemi, kelle territooriumil õpet läbi viiakse, ning see võib olla riikide haridussüsteemidest sõltumatu;

4) piiriülene kvalifikatsioon (*qualification issued through transnational educational programmes*) – piiriülese õppekava läbimist kinnitav ja dokumendiga tõendatud akadeemiline kraad, tiitel, nimetus, diplom või muu tunnistus, mille on andnud selleks pädev asutus ja millel on pädeva asutuse tunnustus välisriigis, kelle territooriumil piiriülest õpet läbi viiakse;

5) õppeperiood (*period of study*) – piiriülese või välisriigi õppekava hinnatud ja dokumenteeritud osa, mis võimaldab olulisel määral teadmisi või oskusi omandada;

6) hindamine (*assessment*) – välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni või õppeperioodi vastavuse võrdlemine Eesti õigusaktides nimetatud haridusastmetele ja kõrgharidusastmetele kehtestatud nõuetega ja hinnangu andmine välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni vastavuse kohta Eesti kvalifikatsioonile;

7) akadeemiline tunnustamine (*academic recognition*) – välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni Eesti samaväärsele kvalifikatsioonile vastavaks tunnustamine või õppeperioodi arvestamine Eesti kõrgharidusastme õppekava osana ning kvalifikatsiooni omanikule õiguse andmine kõrgharidusele juurdepääsuks, jätkata õpinguid või kandideerida vastavat haridustaset või kõrgharidusastet nõudvale ametikohale (välja arvatud juhul, kui ametikoht või kutseala on reguleeritud „Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse” tähenduses); [RT I 2009, 2, 7- jõust. 09.01.2009]

8) kõrgharidusele juurdepääs (*access to higher education*) – isiku õigus kandideerida õppima asumiseks kõrgharidustaseme õpet läbiviivasse õppeasutusse ja esitatud kandidatuuri läbivaatamisele.

§ 3. Hindamise ja akadeemilise tunnustamise põhimõtted

(1) Välisriigi ja piiriüleste kvalifikatsioonide ja õppeperioodide hindamisel ning akadeemilisel tunnustamisel juhindutakse käesolevast määrusest, riikidevahelistest kokkulepetest, «Kõrgharidustunnistuste ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate tunnistuste Euroopa regionis tunnustamise konventsioonist» (edaspidi *Lissaboni konventsioon*) ning Lissaboni konventsiooniga siduvatest dokumentidest.

(2) Piiriüleste kvalifikatsioonide ja õppeperioodide hindamisel ja tunnustamisel juhindutakse Lissaboni konventsiooni komitee poolt 6. juunil 2001. a Riias heaks kiidetud «Piiriülese hariduse andmise heade tavade koodeksist» ja 9. juunil 2004. a Strasbourgis heaks kiidetud «Ühiskraadide tunnustamise soovitusest».

(3) Kui välisriigi või piiriülese kvalifikatsioon on tunnustatud vastavaks Eesti samaväärsele kvalifikatsioonile, on välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni omanikul Eesti haridussüsteemis antud samaväärse kvalifikatsiooni omanikuga samad õigused, kui õigusaktidest ei tulene teisiti.

§ 4. Taotleja

Välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni või õppeperioodi hindamise ja akadeemilise tunnustamise taotleja (edaspidi *taotleja*) võib olla iga isik, kellele on antud välisriigi või piiriülese kvalifikatsioon või kes on läbinud õppeperioodi.

2. peatükk HINDAMINE

§ 5. Hindamise pädev asutus

(1) Kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate ja kõrgharidust tõendavate välisriigi ja piiriüleste kvalifikatsioonide ning õppeperioodide hindamise pädev asutus on Sihtasutuse Archimedes struktuuriüksus Eesti ENIC/NARIC Keskus (Akadeemilise Tunnustamise Infokeskus) (edaspidi *Eesti ENIC/NARIC Keskus*). [RT I 2009, 2, 7- jõust. 09.01.2009]

(2) Hindamise pädeva asutusena annab Eesti ENIC/NARIC Keskus täiendavalt:

- 1) usaldusväärset ja asjakohast teavet välisriikide haridussüsteemide, kvalifikatsioonide ja neid andnud asutuste kohta;
- 2) akadeemilise tunnustamise pädevatele asutustele usaldusväärset ja asjakohast nõu ja teavet välisriigi ja piiriüleste kvalifikatsioonide ja õppeperioodide akadeemiliseks tunnustamiseks.

(3) Paragrahvi 8 lõikes 4 nimetatud juhul on hindamise pädev asutus tööandja või riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutus (edaspidi mõlemad *tööandja*) või õppeasutus.

§ 6. Hindamise taotlemine

(1) Hindamiseks esitab taotleja Eesti ENIC/NARIC Keskusele järgmised dokumendid:

- 1) taotlus eesti keeles või poolte kokkuleppel muus keeles;
- 2) isikut tõendav dokument või väljavõte selle isikuandmetega lehest;
- 3) kõrgharidusele juurdepääsu võimaldava või kõrgharidust tõendava dokumendi koos selle juurde kuuluva akadeemilise õiendi, hinnetelehe või teiste lisadokumentidega või õppeperioodi läbimist tõendava dokumendi, mille hindamist taotletakse, originaal või notariaalselt, ametlikult või tunnistusega (*apostille*'ga) kinnitatud ärakiri;
- 4) punktis 3 nimetatud dokumentide eesti-, inglis- või venekeelsed tõlked või poolte kokkuleppel tõlked muudes keeltes, mille on teinud dokumendi väljastanud õppeasutus või tõlkimiseks pädev isik või asutus, kui dokumendid ei ole ühes nimetatud keeltest;
- 5) kõrgharidust tõendava dokumendi hindamise korral kõik eelnevad, keskhariidusele järgnevat haridust tõendavad dokumendid koos nendega kaasnevat lisadokumentidega. [RT I, 28.05.2011, 6- jõust. 31.05.2011]

(2) Eesti ENIC/NARIC Keskus võib taotlejalt nõuda muid asjasse puutuvaid lõikes 1 nimetatud dokumente, kui need on olulised asja õigeks otsustamiseks.

(3) Taotleja võib esitada lõikes 1 nimetatud dokumendid ka õppeasutusele või tööandjale, kes taotleja nõusolekul edastab need viivitamata hindamiseks Eesti ENIC/NARIC Keskusele, välja arvatud § 8 lõikes 4 nimetatud juhul.

§ 7. Hindamisel arvestatavad näitajad

(1) Välisriigi ja piiriülese kvalifikatsiooni ja õppeperioodi hindamisel arvestatakse järgmiste näitajatega, kui Eesti Vabariigi suhtes jõustunud välislepingust ei tulene teisiti:

- 1) kõrgharidusele juurdepääsu võimaldava, kõrgharidust või õppeperioodi läbimist tõendava dokumendi väljastanud õppeasutuse pädevus kvalifikatsioonide andmisel;
- 2) dokumendi väljastanud õppeasutuse tunnustatus asukohariigis;
- 3) dokumendi väljastanud õppeasutuse tüüp;
- 4) dokumendi väljastanud õppeasutuse või selle õppekava akrediteerimise või mõne muu analoogilise pädeva kvaliteedihindamise tulemus;
- 5) kvalifikatsiooni andva asutuse pädevus, kui kvalifikatsiooni andev asutus ja dokumendi väljastanud õppeasutus ei kattu;
- 6) kvalifikatsioon enne õpingute alustamist;
- 7) õppekavas määratletud õppe eesmärk;
- 8) õppekava nominaalkestus ja maht;
- 9) õppekavaga õpingutele, uurimistööle, praktilisele tööle ja lõpetamisele kehtestatud nõuded;
- 10) erialaõpingute süvendatus ja spetsialiseerumine;
- 11) õppetöö tulemused, kui nendega arvestamise vajadus tuleneb asukohariigi haridussüsteemi eripärapärasust;
- 12) õigused jätkata õpinguid ja asuda tööle asukohariigis.

(2) Piiriülese kvalifikatsiooni ja õppeperioodi hindamisel arvestatakse lisaks lõikes 1 nimetatud näitajatele õppe läbiviimise õiguslikkust riigis, kelle territooriumil piiriülest õpet läbi viiakse.

§ 8. Hindamine ja hinnang

(1) Hindamine Eesti ENIC/NARIC Keskuse poolt on taotlejale tasuta.

(2) Hindamise tulemusena annab Eesti ENIC/NARIC Keskus hinnangu, milles:

- 1) võrreldakse taotleja välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni või õppeperioodi vastavust Eesti õigusaktides nimetatud haridustasemetele ja kõrgharidustasemetele kehtestatud nõuetele;
- 2) antakse teavet taotleja välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni või õppeperioodi, dokumendi väljastanud ja kvalifikatsiooni andnud asutuse või õppeasutuse, kus õppeperiood läbiti, kohta ja
- 3) välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni hindamisel antakse hinnang selle Eesti kvalifikatsioonile vastavuse kohta.

(3) Hinnang on õppeasutusele, kus taotleja soovib õpinguid jätkata, või tööandjale, kelle juures taotleja soovib tööle asuda, informatiivne ja nõuandev. Hinnang tehakse taotlejale ja § 6 lõikes 3 nimetatud juhul õppeasutusele või tööandjale kirjalikult teatavaks 30 päeva jooksul pärast kõigi nõutavate dokumentide esitamist hindamise pädevale asutusele.

(4) Õppeasutus ja tööandja võivad loobuda hindamisest Eesti ENIC/NARIC Keskuse poolt, kui:

- 1) nad omavad piisavat teavet taotleja kvalifikatsiooni või õppeperioodi, dokumendi väljastanud ja kvalifikatsiooni andnud asutuse või õppeasutuse, kus õppeperiood läbiti, ja asukohariigi haridussüsteemi kohta või
- 2) Eesti ENIC/NARIC Keskus on neile andnud varasema hinnangu sarnase kvalifikatsiooni või sarnase õppeperioodi kohta.

(5) Lõikes 4 nimetatud juhul lähtuvad õppeasutus ja tööandja välisriigi ja piiriülese kvalifikatsiooni ja õppeperioodi hindamisel käesoleva määrusega kehtestatud tingimustest ja korrast.

§ 8¹. Rahvusvahelise kaitse saajate ja rahvusvahelise kaitse taotlejate ning sarnases olukorras olevate välismaalaste kvalifikatsiooni hindamine

(1) Rahvusvahelise kaitse saajatel ja rahvusvahelise kaitse taotlejatel ning sarnases olukorras olevatel välismaalastel (edaspidi *välismaalane*) on võimalik taotleda kvalifikatsiooni või õppeperioodi hindamist ka juhul, kui isikul ei ole võimalik esitada osaliselt või täielikult kvalifikatsiooni või õppeperioodi tõendavaid dokumente §-s 6 nimetatud tingimustel.

(2) Välismaalase kvalifikatsiooni hindamiseks koostab Eesti ENIC/NARIC Keskus tasuta haridustausta kirjelduse, võttes võimaluse korral arvesse §-s 7 toodud hindamisel arvestatavaid näitajaid, muid Eesti ENIC/NARIC Keskusele teadaolevaid andmeid ning isiku esitatud andmeid.

(3) Haridustausta kirjeldus on dokument, millega võimaluse korral annab Eesti ENIC/NARIC Keskus hinnangu vastavalt § 8 lõikele 2 ning mis väljastatakse eesmärgiga anda kõrgkoolile või tööandjale piisavat teavet õppeasutuse, läbitud või läbimisel oleva õppekava ning omandatud või omandatava kvalifikatsiooni kohta, mis on dokumentaalselt vaid osaliselt tõendatud või mille tõendamine ei ole dokumentaalselt võimalik. Haridustausta kirjeldus väljastatakse taotlejale 60 päeva jooksul.

(4) Haridustausta kirjeldus on õppeasutusele või tööandjale informatiivne ja nõuandev.
[RT I, 05.06.2018, 4- jõust. 08.06.2018]

3. peatükk

AKADEEMILINE TUNNUSTAMINE

§ 9. Akadeemilise tunnustamise pädev asutus

(1) Akadeemilise tunnustamise pädev asutus kõrgharidusele juurdepääsu ja õpingute jätkamise õiguse andmiseks on kõrgharidustaseme õpet läbiviiv õppeasutus.

(2) Akadeemilise tunnustamise pädev asutus vastavat haridustaset või kõrgharidusastet nõudvale ametikohale kandideerimise õiguse andmiseks on tööandja, välja arvatud juhul, kui ametikoht või kutseala on reguleeritud „Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse” tähenduses.
[RT I 2009, 2, 7- jõust. 09.01.2009]

§ 10. Kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide akadeemiline tunnustamine

(1) Tunnustatakse kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavaid välisriigi kvalifikatsioone:

- 1) mida välisriik peab oma haridussüsteemi osaks;
- 2) mille on andnud selleks pädev asutus;
- 3) millel on pädeva asutuse tunnustus asukohariigis ja
- 4) mis võimaldavad juurdepääsu kõrgharidusele asukohariigis.

(2) Tunnustatakse kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavaid piiriüleseid kvalifikatsioone:

- 1) mille on andnud selleks pädev asutus ja
- 2) millel on pädeva asutuse tunnustus välisriigis, kelle territooriumil piiriülest õpet läbi viiakse.

(3) Euroopa Kooli õppekava läbimisel antud Euroopa küpsustunnistuse (*European Baccalaureat*) omanikul on õigus kõrgharidusele juurdepääsule võrdsetel tingimustel Eesti keskhariduse omandanud isikutega¹.

(4) Kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavat kvalifikatsiooni ei tunnustata, kui see erineb olulisel määral kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavast Eesti kvalifikatsioonist.

§ 11. Kõrgharidust tõendavate kvalifikatsioonide akadeemiline tunnustamine

(1) Tunnustatakse kõrgharidust tõendavaid välisriigi kvalifikatsioone:

- 1) mille on andnud selleks pädev asutus;
- 2) millel on pädeva asutuse tunnustus asukohariigis ja
- 3) mida välisriik peab oma kõrgharidussüsteemi osaks.

(2) Tunnustatakse kõrgharidust tõendavaid piiriüleseid kvalifikatsioone:

- 1) mille on andnud selleks pädev asutus ja
- 2) millel on pädeva asutuse tunnustus välisriigis, kelle territooriumil piiriülest õpet läbi viiakse.

(3) Kõrgharidust tõendavat kvalifikatsiooni ei tunnustata, kui see erineb olulisel määral kõrgharidust tõendavast Eesti kvalifikatsioonist.

§ 12. Õppeperioodide akadeemiline tunnustamine

(1) Välisriigi õppekava raames läbitud õppeperioodide tunnustamisele kohaldatakse § 11 lõikes 1 ning piiriülese õppekava raames läbitud õppeperioodide tunnustamisele § 11 lõikes 2 nimetatud näitajaid.

(2) Tunnustatakse piiriülese või välisriigi õppekava raames läbitud õppeperioode õpingute jätkamiseks samal kõrgharidusastmel. Õppeperioodi arvestatakse Eesti kõrgharidusastme õppekava täitmisel suurimas võimalikus mahus vastavalt õppeasutuse kehtestatud korrale.

(3) Õppeperioodi ei tunnustata, kui selle aluseks olev õppekava erineb olulisel määral Eesti kõrghariduse sama astme õppekavast.

§ 13. Akadeemiline tunnustamine ja tunnustamisotsus

(1) Akadeemilisel tunnustamisel lähtuvad õppeasutus ja tööandja §-des 10–12 sätestatud põhimõtetest ja Eesti ENIC/NARIC Keskuse hinnangust, välja arvatud § 8 lõikes 4 nimetatud juhul. Õppeasutusel ja tööandjal on õigus pöörduda Eesti ENIC/NARIC Keskuse poole akadeemilist tunnustamist lihtsustava teabe saamiseks.

(2) Akadeemilise tunnustamise tulemusena teeb õppeasutus või tööandja tunnustamisotsuse, millega:
1) välisriigi või piiriülene kvalifikatsioon tunnistatakse vastavaks Eesti samaväärsele kvalifikatsioonile või õppeperioodi arvestatakse Eesti kõrgharidusastme õppekava osana ja
2) taotlejale antakse õigus kõrgharidusele juurdepääsuks, õpingute jätkamiseks või vastavat haridustaset või kõrgharidusastet nõudvale ametikohale kandideerimiseks.

(3) Kui taotleja välisriigi või piiriülest kvalifikatsiooni või õppeperioodi ei saa käesoleva määruse alusel tunnustada, teeb õppeasutus või tööandja põhjendatud otsuse tunnustada välisriigi või piiriülest kvalifikatsiooni osaliselt või jätta välisriigi või piiriülene kvalifikatsioon või õppeperiood tunnustamata. Välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni vastavust Eesti kvalifikatsioonile sellisel juhul ei määrata. Tunnustamata jätmise korral antakse ka teavet võimalike meetmete kohta, mille abil taotleja võib saada tunnustuse hiljem.

(4) Tunnustamisotsus on taotlejale siduv otsuse teinud õppeasutuse või tööandja piires.

4. peatükk KVALIFIKATSIOONI NIMETUSE KASUTAMINE

§ 14. Välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni nimetuse kasutamine

(1) Välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni nimetust kasutatakse originaalis või translitereerituna, kasutatakse ka kvalifikatsiooni nimetuse ametlikke lühendeid. Välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni nimetust ei tõlgita, kui õigusaktidest või välislepingust ei tulene teisiti.

(2) Välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni Eesti kvalifikatsioonile vastavaks tunnustamine ei anna õigust kasutada samaväärse Eesti kvalifikatsiooni nimetust. Välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni nimetusele võib vajadusel lisada viite samaväärse Eesti kvalifikatsiooni nimetusele, tehes välisriigi või piiriülese kvalifikatsiooni nimetuse järele märke «(Eesti kvalifikatsiooni nimetusele) vastav kvalifikatsioon».

¹Nõukogu otsusega 94/557/EÜ, Euratom, millega volitatakse Euroopa Ühendust ja Euroopa Aatomienergiaühendust allkirjastama ja sõlmima Euroopa koolide põhikirja konventsiooni (EÜT L 212, 17.08.1994, lk 1–2), ja komisjoni otsusega 94/558/ESTÜ Euroopa koolide põhikirja konventsiooni sõlmimise kohta (EÜT L 212, 17.08.1994, lk 15) heaks kiidetud «Euroopa koolide põhikirja konventsiooni» artikli 5 lõige 2.